

Святіший Патріарх Кирил очолив чергове засідання Вищої Церковної Ради

Служба комунікації ВЗЦЗ, 25.06.2025. 25 червня 2025 року в залі Вищої Церковної Ради кафедрального соборного Храму Христа Спасителя в Москві Святіший Патріарх Московський і всієї Русі Кирил очолив роботу чергового засідання Вищої Церковної Ради Руської Православної Церкви.

Порядок денний засідання включає наступні пункти:

повідомлення голови Синодальної комісії з біоетики єпископа Петергофського Силуана на тему «Виклики, пов'язані з розвитком штучного інтелекту»;

повідомлення голови Синодального відділу релігійної освіти й катехизації митрополита Єкатеринбурзького і Верхотурського Євгенія на тему «Про результати підготовки педагогів з основ православної культури на платформі „Клевер Лабораторія” та про перспективи навчання вчителів

історії з предмету „Духовно-моральна культура Росії”»;

повідомлення голови Синодального місіонерського відділу архієпископа Зеленоградського Сави на тему «Про внутрішньоцерковне регулювання у зв'язку з очікуваним ухваленням "закону проти хрестоповал"».

Відкриваючи засідання, Предстоятель Руської Православної Церкви звернувся до його учасників зі словом, у якому поділився роздумами на тему першого пункту порядку денного.

«У нас сьогодні важлива тема, яка не дуже пов'язана з традиційним богослов'ям, але безпосередньо пов'язана з тим, що сьогодні відбувається у світі і що несе в собі потенційні загрози для людини, для її духовного життя. Наслідки реалізації ідей, які зараз включені до порядку денного, можуть дуже вплинути на світогляд людей, а це вже питання, яким Церква має з увагою займатися.

Хотів би поділитися з вами деякими думками щодо цього. Ми розглянемо одну з найважливіших тем сучасності — проблеми, пов'язані з недостатнім розвитком штучного інтелекту. Ця технологія, що бурхливо розвивається, вже впливає на різні сторони життя людини і суспільства, а тому вимагає з боку Церкви вдумливого і відповідального осмислення.

Насамперед хочу наголосити, що Руська Православна Церква ніколи не відкидала науково-технічний прогрес як такий — це добре відомо. З інтересом і увагою ми ставимося до справжніх досягнень наукової думки і завжди намагалися давати моральну оцінку можливостям, що відкриваються через наукові дослідження. Церковній традиції чужий ірраціональний страх перед майбутнім. А от у суспільстві, не лише нашому, а й у всьому світі, наростають страхи — раціональні чи ірраціональні, у цьому ще треба розбиратися перед майбутнім. У зв'язку з цим нам необхідно розвивати власні богословські дослідження, формувати богословську позицію щодо проблем, які сьогодні хвилюють людей і від вирішення яких справді залежить майбутнє людства. Слід вітати підготовку наукових праць, націлених вивчення цієї теми, з використанням можливих результатів цих досліджень у богослов'ї.

Очевидно, що штучний інтелект в найближчому майбутньому вплине на всі сфери життя: економіку, державне управління, освіту, медицину, культуру і побут. Експерти погоджуються, що майбутні трансформації будуть масштабними. Однак ми маємо свідчити, що ці зміни не повинні підривати основні цінності людського буття. Віра, любов, свобода, відповідальність, сімейні цінності - це основи, які не підлягають підміні або тим більше скасуванню за будь-яких технологічних трансформацій.

Наскільки ми будемо здатні реалізувати захист неперехідних цінностей, Богоданих цінностей від цього колосального натиску сучасних впливів? Від масової психології, яка, найчастіше спираючись на різні наукові чи псевдонаукові ідеї, переломлює все це в дуже небезпечну, висловлюючись нашою мовою, гріховну практику життя?

Особливу тривогу викликає можлива дегуманізація міжособистісних та суспільних комунікацій. Вже зараз багато хто вибирає комунікацію з машиною замість спілкування з людиною. Це й зрозуміло: використання машини для комунікації може бути більш ефективним, безсумнівно швидшим, а іноді й більш насиченим за змістом, ніж людське спілкування. Наприклад, відомо, що люди спілкуються зі штучним інтелектом як з особистим психологом, запитують його поради та думки. Не слід забувати, що природа людська і природа суспільства передбачає насамперед зв'язок людини з людиною. А якщо цей зв'язок розривається, суспільство деградує чи навіть зникає, адже саме слово «суспільство» — від того ж кореня, що слова «громада», «спілкування». Яким стане світ, в якому житимуть люди, які втратили здатність спілкуватися один з одним, а отже, здатність любити, прощати, співчувати?

Ось це вже богословська тема, бо зі зникненням цих якостей та цих здібностей людини людство перейде ту межу, за якою вже неможливо відрізнити добро від зла; зокрема втрата цієї можливості і означає настання епохи антихриста. Як може прийти антихрист, це уособлення зла? Тільки якщо люди втратять здатність відрізнити добро від зла і прийматимуть злодія як великого вождя та наставника. Тому ми як християни покликані сьогодні усвідомити небезпеку, що насувається, і богословською мовою, мовою Церкви сформулювати відповідь на цей небезпечний виклик.

Ще й ще раз хочу сказати: те, що вчора здавалося ілюзорним, фантастичним, сьогодні стає реальністю, частиною нашого життя. І Церква, яка несе відповідальність за духовний стан людини і суспільства, покликана в повному розумінні слова увійти в цю проблематику і дати людям правильну, розумну, переконливу раду: як людина має жити, щоб залишатися людиною в повному розумінні цього слова в нових умовах суспільного шляху.

Ось ці слова я й хотів звернути сьогодні до вас як запровадження в нашу дискусію».

До складу Вищої Церковної Ради під головуванням Святішого Патріарха входять:

керівник Управління Московської Патріархії у справах єпархій у країнах ближнього зарубіжжя митрополит Крутицький і Коломенський Павел;

керуючий справами Московської Патріархії митрополит Воскресенський Григорій;

голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Антоній;

голова Фінансово-господарського управління Московського Патріархату митрополит Володимирський та Суздальський Нікандр ;

голова Видавничої Ради Руської Православної Церкви митрополит Калужський і Боровський Климент;

голова Синодального відділу з монастирів і чернецтва митрополит Каширський Феогност;

голова Синодального комітету із взаємодії з козацтвом, голова Синодального відділу із взаємодії зі Збройними силами та правоохоронними органами митрополит Ставропольський і Невинномиський Кирил;

голова Патріаршої комісії з питань фізичної культури та спорту митрополит Мурманський і Мончегорський Митрофан;

голова Патріаршої ради з культури митрополит Сімферопольський і Кримський Тихон;

голова Синодального відділу релігійної освіти й катехизації митрополит Єкатеринбурзький і Верхотурський Євгеній;

керівник Адміністративного секретаріату Московської Патріархії архієпископ Одинцовський і Красногорський Фома;

голова Синодального місіонерського відділу архієпископ Зеленоградський Сава;

голова Синодального відділу у справах молоді єпископ Істринський Серафим;

голова Навчального комітету Руської Православної Церкви протоієрей Максим Козлов;

т.в.о. голови Синодального відділу з церковної благодійності та соціального служіння протоієрей Михаїл Потокін;

голова Синодального відділу з тюремного служіння ієрей Кирил Марковський;

голова Синодального відділу із взаємин Церкви з суспільством і ЗМІ В.Р. Легойда;

керівник Правового управління Московської Патріархії ігумена Ксенія (Чернега).

До участі у засіданні запрошені: єпископ Балашихинський і Оріхово-Зуєвський Миколай, керівник та головний редактор Видавництва Московської Патріархії; єпископ Петергофський Силуан, голова Синодальної комісії з біоетики; протоієрей Олександр Абрамов, секретар Синодальної комісії з біоетики; протоієрей Ігор Якимчук, заступник голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків; О.В. Щипков, перший заступник голови Синодального відділу із взаємин Церкви з суспільством і ЗМІ; В.В. Кіпшидзе, заступник голови Синодального відділу із взаємин Церкви з суспільством і ЗМІ.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93360/>